

BESLUT

2018-05-14

Dnr: 17/03061

SAKEN

Eftermiddag i P4 Halland, 2017-11-01, kl. 14.59, *Nyheter P4 Halland*, 2017-11-01, kl. 16.30 och 17.00, *Förmiddag i P4 Halland*, 2017-11-02, kl. 10.15 och *Nyheter P4 Halland*, 2017-11-02, kl. 16.07 och 16.30, inslag om trakasserier mot en minkfarmare; fråga om opartiskhet, mediets genomslagskraft och respekt för privatlivet

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kravet på opartiskhet eller bestämmelserna om radions särskilda genomslagskraft och respekt för privatlivet.

INSLAGEN

Eftermiddag i P4 Halland den 1 november 2017, kl. 14.59

Inslaget inleddes med att programledaren sa följande.

Vi ska prata mink nu. Protesterna mot djuruppfödare har blivit mer personliga och också mer aggressiva, det säger [personnamn] som är vd för svenska minkföretag och minkuppfödare i dag till oss. I dag besökte han [gårdsnamn] minkfarm i [ortsnamn] som utsattes för flera trakasserier på senaste tiden, det har vi hört om i helgen.

Programledaren beskrev sedan kortfattat en av händelserna Sveriges Radio (SR) tidigare rapporterat om och att organisationen Djurfront var ansvarig för kampanjen mot minkuppfödare i en namngiven kommun. Programledaren intervjuade sedan organisationens talesperson om organisationens tillvägagångssätt och de specifika aktioner som genomförts mot den tidigare nämnda minkuppfödaren. Talespersonen sa då följande.

Vi anser ju att det är de som är aggressiva. Minkfarmaren till exempel i fråga är misstänkt för misshandel, han har misstänkts för att försöka köra på aktivister med sin bil, hans kumpaner har jagat aktivister med golfklubbor, de har förstört våra bilar...

Programledaren frågade därefter om det inte var skillnad på den

demonstrationsrätt talespersonen nämnt och att befinna sig i närheten av en verksamhet, talespersonen svarade på följande sätt.

(Talesperson) – Nej, för vi försöker ju vara i anslutning till där djurplågeriet sker, men vi är ju även på andra ställen som i kommunens torg och i medier, vi gör allt vi kan för att nå ut och upplysa om djurplågeriet. (Programledare) – Mm, men minkuppfödarna, de pratar om dagliga trakasserier och de känner sig hotade, vad säger du om det?
(Talesperson) – Ja, då kan jag säga att personen som har minkfarmen han har 18 000 minkar som han dödar varje år, han dödar alltså 18 000 individer per år och vi vill rädda dessa minkar och då är det ju faktiskt han som har blod på sina händer och inte vi. Sen tycker jag faktiskt att plågar man djur så ska det vara besvärligt.

Programledaren frågade sedan om organisationens tillvägagångssätt verkligen var det mest effektiva sätt för dem att nå ut med sina åsikter och om inte demonstrationer på till exempel torg skulle nå ut till fler personer. Talespersonen svarade då att organisationen både demonstrerar utanför förtryckarnas bostäder, utanför farmen och på andra ställen. Sedan sades följande.

(Programledare) – Finns det någon situation du ändå kan vara självkritisk, och, och kanske känna att ni har överträtt någon form av gräns? (Talesperson) – Nej, det skulle jag nog inte påstå, vi gör ju allt för att rädda dessa djur och vi kommer ju fortsätta kämpa för att minkfarmen ska stängas, och som sagt, plågar man 18 000 djur per år så förtjänar man att ha det jobbigt.

Programledaren frågade därefter om det inte vore bättre om organisationen riktade sin ilska mot politikerna då farmarna inte bedrev någon olaglig verksamhet. Talespersonen svarade att organisationen ansåg att verksamheten var olaglig då den bryter mot djurskyddslagen varpå programledaren sa att han gissade att organisationen och branschen såg lite olika på denna fråga. På fråga från programledaren om organisationen tänkte ändra på sig nu när de fått kritik svarade talespersonen följande.

Nej, absolut inte, vi kämpar för djuren och att vi får kritik av djurplågarna det ser jag bara som ett gott betyg.

Intervjun avslutades med att programledaren frågade talespersonen var han tycker att gränsen går för hur man får agera i frågan.

Ja, det är svårt att säga men vi gör som sagt allt för att rädda djuren och sen får vi se hur vi går till väga men vi kommer ju inte att använda våld som de själva har gjort utan vi kör på med påtryckningar med demonstrationer och andra kreativa metoder.

Nyheter P4 Halland, den 1 november 2017, kl. 16.30

Inslaget inleddes med att nyhetsuppläsaren kort beskrev en av de tidigare aktionerna organisationen genomfört på en namngiven minkfarm i en namngiven kommun. Därefter följde ett längre referat av vad vd:n för Svensk Mink tidigare sagt. Utöver det som sades i det tidigare inslaget framgick att vd:n sagt att han ser på demonstranternas beteende som ett missbruk av yttrandefriheten och att han vill att företagare ska kunna känna sig trygga.

Nyhetsuppläsaren sa att organisationen Djurfront är drivande i processerna mot minkfarmen i kommunen. Sedan följde en kortare version av den intervju med talespersonen som sändes i det tidigare inslaget. Bland annat hördes talespersonen säga att organisationen försökte vara i anslutning till där djurplågeriet sker och upplysa om djurplågeriet, att minkfarmaren dödade 18 000 individer per år och hade blod på sina händer samt att minkfarmaren förtjänade att ha det jobbigt då han plågade 18 000 djur om året.

Nyheter P4 Halland, den 1 november 2017, kl. 17.00

Inslaget inleddes med att programledaren sa att en minkfarm på en namngiven ort den senaste tiden blivit trakasserad av en djurrättsorganisation. En kort beskrivning av de inslag som sänts och vad vd:n för Svensk Mink och företrädaren för djurrättsorganisationen sagt i de tidigare inslagen följde. I en direktsänd intervju med vd:n för Svensk Mink sades bland annat följande.

(Programledare 1) – Vi har med oss nu [namn] igen som är vd på Svensk Mink, hallå där. (Vd Svensk Mink) – Ja hejsan, hej. (Programledare 1) – Du [namn] som representerar Djurfront, eller är talesperson för dem, menar att minkuppfödning innebär ett djurplågeri, vad säger du om det? (Vd Svensk Mink) – Ja det är beklagligt naturligtvis men man ska också veta att det här är personer som inte har några gränser alls. De har en historik av att använda utomparlamentariska och våldsamma metoder för att uppnå sina syften. De misstror politiker, myndigheter och polis och förespråkar ren anarki. Och då är det ju inte speciellt oväntat att de inte drar sig vare sig rena lögnar eller normalt hyfs i en intervju eller vid ett vanligt samtal. [...]

(Programledare 1) – I intervjun där talespersonen [namn] var med så menar han ju också att den aktuella djurfarmaren i [ortsnamn] är misstänkt för misshandel och ska kört på aktivister och det här är nått som P4 Halland ska vara tydliga med att det är uppgifter som vi inte på nått sätt fått bekräftade och att djurfarmaren har inte heller haft möjlighet att försvara sig så att vi tar avstånd från det som har sagts där. [...]

(Programledare 1) – [...] jag vill ändå avsluta ändå [personnamn] som är vd för Svensk Mink och fråga konkret hur du kommenterar det faktum att de menar att minkuppfödning innebär ett djurplågeri. (Vd Svensk Mink) – Jag ser det som ett förtal, det är ett förtal, och en anklagelse som inte har någon som helst grund. Vi har haft liknande rättsfall i Danmark där man har använt, där militanta djurrättsaktivister har använt likande anklagelser. Det där har prövats i rättssak och det är förbjudet att använda ordet djurplågeri i Danmark därför att det finns helt enkelt inte grund för det. Du får lov att kalla någon som är dömd för djurskyddsförseelser i domstol för djurplågåre, men i det här fallet finns det inga som helst varken misstankar eller några oegentligheter. Det här är en fullständigt laglig verksamhet och en skötsam företagare uti fingerspetsarna han förtjänar verkligen inte att bli kallad för sådana tillmälen.

Förmiddag i P4 Halland, den 2 november 2017, kl. 10.15

Inslaget inleddes med att programledaren sa att minkfarmen på senaste tiden blivit trakasserad av en djurrättsorganisation. En kort beskrivning av de inslag som sänts och vad vd:n för Svensk Mink och företrädaren för djurrättsorganisationen sagt i de tidigare inslagen följde. Därefter följde en intervju med informationschefen på Sveriges Veterinärförbund. Programledaren sa att de skulle diskutera djurplågeri och huruvida det enligt lagens mening är djurplågeri att föda upp mink så som djurrättsaktivisten påstått. Informationschefen sa att det inte innebär djurplågeri enligt lagens mening men att alla minkens naturliga

beteenden inte kan tillgodoses i bur samt att om man ska protestera mot hur minkar föds upp så ska man gå den juridiska vägen och se till att reglerna kring minkuppfödning blir bättre.

Nyheter P4 Halland den 2 november 2017, kl. 16.07 och 16.30

I P4 Halland sändes två rättelser som i stora delar var likalydande.

(Programledaren) – Vi har en rättelse att göra. I eftermiddagsprogrammet i P4 Halland i går så medverkade en djurrättsaktivist i en intervju där han kom med anklagelser mot en minkuppfarmare i [ort]. Minkfarmaren har vid olika tillfällen trakasserats av djurrättsaktivister. I intervjun så anklagade djurrättsaktivisten minkuppfödaren för misshandel, de anklagelserna stämmer inte enligt polisen och tingsrätterna i Halland. Djurrättsaktivisten anklagade också minkuppfödaren för djurplågeri även de uppgifterna är felaktiga enligt Länsstyrelsen i Halland. P4 Halland har varit i kontakt med minkuppfödaren som avböjt att bemöta eller kommentera de här uppgifterna.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att en djurrättsaktivist som har välkända aversioner mot minkuppfödare oemotsagt fick kalla minkfarmaren i Halland för djurplågar och säga att han hade blod på sina händer, att han hotat och misshandlat människor och på andra vis betett sig illa mot djurrättsaktivister. Inslagen innebar en kränkande behandling av en enskild företagare och dennes familj som redan far illa av bland annat nattliga besök vid bostaden. Med tanke på den medverkande djurrättsaktivistens tidigare uttalanden borde redaktionen förberett sig bättre genom att låta en sakkunnig ge sin version i omedelbar anslutning till inslaget.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslagen överensstämmer med kravet på opartiskhet, bestämmelserna om radions särskilda genomslagskraft och respekt för privatlivet. SR anför i huvudsak följande.

Opartiskhet

Djurfronts talesperson intervjuades mot bakgrund av att en minkfarm utsatts för trakasserier vid ett flertal tillfällen. Innan intervjun fick lyssnarna höra att SR tidigare varit i kontakt med vd:n på branchorganisationen Svensk Mink, i samband med att han besökte minkfarmen.

Under intervjun med Djurfronts talesperson i *Eftermiddag i P4 Halland* ställde programledaren löpande kritiska frågor. Programledaren framförde bland annat att kritik riktats mot organisationens hotfulla arbetsmetoder, ifrågasatte de metoder som användes och frågade om en demonstration på exempelvis ett torg skulle kunna vara ett alternativ. Programledaren frågade även om inte Djurfronts talesperson kunde vara självkritisk och känna att de har överträtt en gräns. Programledaren framförde även att minkfarmaren inte har någon olaglig

verksamhet och frågade talespersonen om det inte var bättre att rikta sin ilska mot politiker istället.

På grund av de åsikter och anklagelser som framkom under den direktsända intervjun med Djurfronts talesperson gjorde SR bedömningen att kritiken skulle få bemötas av Svensk Minks vd. Kl. 17.00 direktsändes därför en intervju med vd:n där han fick bemöta bland annat påståendet att minkuppfödning innebär djurplågeri. Under intervjun med vd:n framförde programledaren att P4 Halland ville vara tydligt med att talespersonens tidigare påstående om att djurfarmaren på minkfarmen är misstänkt för misshandel och att han skulle ha kört på aktivister inte var några bekräftade uppgifter och att djurfarmaren själv inte haft möjlighet att försvara sig. Vd:n fick även kommentera hur han såg på det faktum att djurrättsaktivisterna ser minkuppfödning som djurplågeri.

SR kontaktade även polisen för att kontrollera anklagelserna om misshandel och gick sedan ut med en rättelse i eftermiddagsprogrammet och sändningen kl. 16.30. Av rättelsen framgick att anklagelsen som djurrättsaktivisten kommit med inte stämde.

Programledarens kritiska frågor under intervjun med Djurfronts talesperson, bemötandet från vd:n för Svensk Mink samt expertutlåtandet från informationschefen innebär sammanfattningsvis att frågan gavs en allsidig belysning.

Radions särskilda genomslagskraft

Under intervjun med talespersonen bidrog reporterns kritiska frågor till att det stod klart att djuraktivisternas metoder kan ifrågasättas. Programledaren framförde att kritik hade riktats mot organisationens hotfulla arbetsmetoder och ifrågasatte de metoder som används.

I intervjun med Svensk Minks vd samma dag framförde vd:n att aktivisterna i fråga har en historik av att använda sig av utomparlamentariska metoder och våld för att uppnå sina syften och att de förespråkar anarki. Med hänvisning till att olika aspekter belystes och att aktivisternas metoder tydligt ifrågasattes innebar inslaget inte någon uppmaning till brott eller till att förhärliga brott eller brottslingar.

Respekt för privatlivet

Då det framkom kritik mot en minkfarmare på en namngiven minkfarm i den direktsända intervjun med Djurfronts talesperson i *Eftermiddag i P4 Halland* beslöt redaktionen att därefter kontakta minkfarmaren. Denne avböjde att medverka. Reporterns kritiska frågor under intervjun i kombination med intervjuerna med Svensk Minks vd och informationschefen, samt den rättelse som sändes i kanalen vid två tillfällen, innebar att det tydligt framgick att anklagelserna mot minkfarmaren inte stämde.

Graden av utpekande av minkfarmaren var relativt låg. SR gjorde i efterhand vad bolaget kunde för att minska det eventuella intrånget i minkfarmarens privatliv. I den mån det uppkom ett intrång i minkfarmarens privatliv var det motiverat med hänsyn till allmänintresset i att konkretisera den problematik som programmet behandlade.

ANMÄLARENS KOMMENTAR

Anmälaren har fått yttrandet från SR för kännedom och eventuell kommentar men har inte hörts av.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande. Kontroversiella ämnen eller händelser får dock inte behandlas på så ensidigt sätt att endast en parts version eller synpunkter klart dominerar ett program.

Vidare innebär kravet på opartiskhet enligt nämndens praxis att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag. Att en part vägrar att medverka hindrar inte att ett program eller inslag sänds. Om möjligt bör i sådana fall den kritiserades uppfattning redovisas på något annat sätt.

SR ska ta hänsyn till radions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (17 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen innebär enligt nämndens praxis bland annat att programföretaget måste visa varsamhet när det gäller program eller inslag som kan uppfattas uppmåna till brott eller som innebär ett förhärlikande av brott och brottslingar.

SR ska respektera den enskildes privatliv i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen är avsedd att ge skydd för den personliga integriteten. Den tillämpas även i fall med namnpublicering vid brott eller misstanke om brott. Nämnden får pröva en fråga om intrång i privatlivet endast om den person som

berörs skriftligen medger det. Minkfarmaren har lämnat sitt medgivande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Mediets genomslagskraft

Granskningsnämnden konstaterar att inslagen den 1 november 2017, kl. 14.59 och kl. 16.30 handlade om en starkt kontroversiell fråga. Mot den bakgrunden anser nämnden att det kan diskuteras om programföretaget intog ett alltför okritiskt förhållningssätt till organisationens gärningar och till det som djurrättsaktivisten tog upp. Nämnden anser dock inte att inslagen i sig uppmanade till brottslig verksamhet eller att de på annat sätt strider mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

Opartiskhet

Djurrättsaktivisten var en tillfälligt medverkande för vilken kravet på opartiskhet kan ställas lägre. Det kan dock diskuteras om inte djurrättsaktivisten riktade så långtgående anklagelser mot minkfarmaren att uttalandena passerade gränsen för vad som kan accepteras inom ramen för kravet på opartiskhet. Mot bakgrund av att programledaren förde fram frågor och kommentarer som enligt nämndens mening var balanserande strider dock inslagen inte mot detta krav. Nämnden beaktar även att vd:n för Svensk Mink och informationschefen på Sveriges Veterinärförbund i senare sändningar medverkade och bemötte delar av den kritik som djurrättsaktivisten fört fram.

Respekt för privatlivet

Enligt nämnden innebar påståendena om att minkfarmaren var misstänkt för misshandel och hade försökt köra på aktivister med sin bil ett intrång i hans personliga integritet. Något allmänt intresse som motiverade intrånget fanns inte. Nämnden beaktar emellertid att påståendena om minkfarmaren gjordes oförmedlat av en tillfälligt medverkande i en direktsänd intervju. Vidare beaktar nämnden att programledaren försökte leda den intervjuade till att tala om annat än minkfarmaren. Mot den bakgrunden anser nämnden att de aktuella uttalandena om minkfarmaren inte kan läggas programföretaget till last och att inslaget den 1 november 2017, kl. 14.59 därför inte strider mot bestämmelsen om respekt för den enskildes privatliv.

Nämnden noterar även att programföretaget rättade de felaktiga uppgifterna i sändningen den 1 november kl. 17.00 samt i en rättelse som sändes den 2 november kl. 16.07 och 16.30.

Detta beslut har fattats av Kristina Ståhl, Jan Holmberg, Clas Barkman, Berivan Yildiz (skiljaktig), Staffan Dopping (skiljaktig), Gunnar Springfeldt och Bo-Erik Gyberg (skiljaktig) efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Rasmus Gedda

SKILJAKTIG MENING

Ledamöterna Berivan Yildiz, Staffan Dopping och Bo-Erik Gyberg är skiljaktiga när det gäller frågan om respekt för privatlivet och anför följande.

Påståendena om att minkfarmaren var misstänkt för misshandel och hade försökt köra på aktivister med sin bil innebar ett intrång i hans personliga integritet. Programledaren ifrågasatte inte påståendena, och något allmänt intresse som motiverade intrånget fanns inte. Inslaget den 1 november 2017, kl. 14.59 strider därför enligt vår mening mot bestämmelsen om respekt för den enskildes privatliv. Att påståendena om minkfarmaren gjordes oförmedlat av en tillfälligt medverkande i en direktsänd intervju ändrar inte den bedömningen.

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.